

Suomenkielinen päiväkotij- ja esiopetusverkosto 2020 - 2040

243/05.10.00/2014

SOVV 08.10.2019 § 75

Lisätiedot:

varhaiskasvatuspäällikkö Annika Hiitola, puh. 050 341 6269
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Vuonna 2010 valmistui Kauniaisten laaja päiväkotiverkostaselvitys. Selvityksen tarkoituksena oli kartoittaa toiminnassa olevien päiväkotien tilanne ja rakennusten kunto, päiväkotilasten, henkilöstön ja vanhempien ajatukset ja toiveet liittyen päiväkotirakennuksiin ja niiden sijainteihin sekä laatia vaihtoehtoisia tulevaisuuden strategioita. Tämän selvityksen pohjalta kaupunginhallitus päätti uusien, suurten päiväkotien rakentamisesta ja pienistä päiväkodeista luopumisesta. Selvitystä päivitettiin vuonna 2014 ja Sansinpellon päiväkodin käyttöönoton suunnittelun yhteydessä.

Vuoden 2014 jälkeen kunnallisten päiväkotien määrä on vähentynyt kahdeksasta kuuteen samalla, kun lasten määrä on kasvanut 382:sta syksyllä 2014 435:een syksyllä 2018 (nykytila). Lainsäädäntö on muuttunut 1.9.2018 voimaan astuneen varhaiskasvatuslain myötä. Keskeiset muutokset varhaiskasvatuslaissa esitellään luvussa 2.1. Kauniaisten kaupunkistrategiassa 2018 – 2022 on määritelty seuraavat varhaiskasvatusta ja esiopetusta koskevat tavoitteet:

"Oppiminen kohti tulevaisuutta" -> Laadukas ja lapsilähtöinen varhaiskasvatus ja esiopetus

- Esiopetuksen kehittäminen yhteistyössä koulun kanssa,
- Tulevaisuuden tarpeita vastaava päiväkotiverkosto ja kattava palvelutarjonta,
- Oppilaiden kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukeminen,
- Toimivat siirtymät eri asteiden välillä,
- Yhteistyön edistäminen kouluissa ja päiväkodeissa.

Vuoden 2019 talousarviotavoitteissa todettiin ruotsinkielisen esiopetuksen siirtyminen kokonaisuudessaan kouluun (2020). Vuoden 2019 talousarviotavoitteissa päätettiin myös, että suomenkielisen esiopetuksen kehittämistä koulun yhteydessä selvitetään yhteistyössä suomenkielisen opetustoimen kanssa. Korkealaatuinen varhaiskasvatus ja esiopetus tulee taata kaikissa tapauksissa.

Varhaiskasvatuksen palvelusetelin sekä yksityisen hoidon tuen sisaruslisän käyttöönotosta on päätetty vuoden 2018 aikana. Aiemmin ostopalveluna toimivat päiväkodit on valittu palvelusetelitoimittajiksi 1.8.2019 alkaen, eikä

ostopalveluna hankittavaa varhaiskasvatusta sen jälkeen ole. Yksityisten toimijoiden aloittaminen Kauniaisissa ei muilta osin ole edennyt toivotusti, joten yksityisen varhaiskasvatuksen osuuden kasvaminen on ollut varsin vähäistä.

Varhaiskasvatuksen palvelutarjontaa päätettiin myös pyrkiä laajentamaan tukemalla kaupungin alueella tarjottavan yksityisen varhaiskasvatuksen tarjonnan lisäämistä. Tällä hetkellä Kauniaisissa on yksi suomenkielinen yksityinen päiväkotiki ja yksi ruotsinkielinen yksityinen ryhmäperhepäiväkotiki. Lisäksi palvelusetelipäiväkotiki Lyanilla on mahdollisuus tarjota myös yksityisiä varhaiskasvatuspaikkoja palvelusetelillä rahoitettujen paikkojen lisäksi. Tavoitteena on yksityisen varhaiskasvatuksen käytön lisääminen n. 5 – 10 lapsella vuosittain. Yksityisen varhaiskasvatuksen lisääntyminen siten, että kunnallisen varhaiskasvatuksen käyttö samalla vähenee, tuottaa säästöä. Vuoden 2018 aikana avattavaksi suunnitellun Koivuhovissa sijaitsevan yksityisen päiväkodin avaaminen on viivästynyt, eikä uudesta avaamisajankohdasta ole tietoa. Entisen Satuvuoren päiväkodin tontin luovuttamisesta yksityisen päiväkodin käyttöön on päätetty, päätöksestä on valitettu, ja prosessi on edelleen kesken HaO:ssa.

Mainituista syistä, sekä lasten hakeutuessa aiempaa nuorempina varhaiskasvatuksen piiriin Kauniaisissa tilanne on johtanut siihen, että voidakseen tarjota kaikille varhaiskasvatuspaikkaan oikeutetuille hakijoille varhaiskasvatuspaikka, kaupungin on pitänyt turvautua tilapäisratkaisuihin. Tällainen on Oasen –tilan käyttöönotto yhdelle lapsiryhmälle kevätkaudesta 2019 alkaen. Lasten määrän kasvun odotetaan jatkuvan edelleen. Toimintavuoden 2019-2020 alkaessa elokuussa paikat ovat täynnä sekä suomen- että ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa, ja mahdollisesti jo tammikuussa 2020 ollaan tilanteessa, jossa hakijoille ei pystytä tarjoamaan varhaiskasvatuspaikkaa Kauniaisista.

Tämän selvityksen tavoitteena on luoda yhtenäinen ja kattava kokonaiskuva varhaiskasvatuspaikkojen tarpeesta nyt ja tulevaisuudessa. Ensisijaista on kehittää toimintaa lasten hyvinvointi keskiössä. Selvityksessä pohditaan erilaisia ratkaisuja lasten, henkilöstön, toiminnan sekä talouden näkökulmista. Ratkaisujen tulee olla linjassa kaupungin strategian sekä sivistystoimissa meneillään olevien muiden selvitysten kanssa. Löydettävien ratkaisujen tulee kustannustehokkaasti vastata niihin tarpeisiin, jotka kaupungissa ja kaupunkilaisilla pitkällä tähtäimellä ovat.

Kaupungilla on haasteita, jotka on huomioitava varhaiskasvatuksen palveluverkoston suunnittelun yhteydessä. Kiinteistöjen on vastattava odotettavissa olevaan lasten määrän lisääntymiseen, mikä suuruudeltaan on väestöennusteiden ristiriitaisuuksien valossa erittäin epäselvä. Tehtävien ratkaisujen on oltava taloudellisesti kestävä ja ennen kaikkea turvattava korkealaatuinen varhaiskasvatus, jonka keskiössä on lapsi ja selkeä, yksilöllinen ja turvallinen opintopolku. Päiväkotien olisi tarkoituksenmukaista sijoittaa niiden aiheuttaman suuren ajoneuvomäärän vuoksi pääkatujen varrella, jolloin liikenne ei ohjaudu asuntokaduille.

Koska paikkojen riittävyys on vaarantumassa jo alkaneen toimintakauden aikana, kaupungin on tehtävä ratkaisuja paikkojen luomiseksi jo lyhyellä aikavälillä. Lyhyellä aikavälillä paikkatarve on noin 16 alle 3-vuotiaan lapsen

paikkaa. Paikkoja pystytään luomaan lisää lyhyellä aikavälillä seuraavasti:

1. Yksityisen päiväkotiki Ankkalammen vuokrasopimuksen päättäminen ja kunnallisen päiväkotiryhmän perustaminen vapautuvaan tilaan. Vuokrasopimuksella on kolmen kuukauden irtisanomisaika. Päiväkodissa oleville viidelle - kuudelle kauniaislaiselle lapselle tarjottaisiin mahdollisuus jatkaa samassa tilassa. Espoona, jossa n 19 Ankkalammen lapsista asuu, tulisi varoittaa tulossa olevasta varhaiskasvatuspaikkatarpeesta. Ratkaisu tarjoaisi 12 alle 3-vuotiaiden lasten paikkaa. Kaupungintaloalueen suunnitelmien mukaan rakennus poistuu arviolta vuonna 2023 – 2025.
2. Henkilöstömitoituksen muuttaminen sellaiseksi, että se mahdollistaa 8 yli 3-vuotiasta lasta yhtä kasvattajaa kohti. Tämän ei kuitenkaan odoteta ratkaisevan paikkapulaa alle 3-vuotiaiden lasten osalta, ja olemassa olevien päiväkotien tilat eivät mahdollista kuitenkaan lapsimäärän lisäystä esim. ilmanvaihdon (Pikku Akatemia), wc-tilojen (Kielikylpy Grani) tai tilojen muutoin riittävyden vuoksi (esim. Metsämaja). Ratkaisu tarjoaisi siten enintään noin 3 lisäpaikkaa yli 3-vuotiaille lapsille.
3. Toisen Oasen-ryhmän perustaminen Oaseeniin. Oasenin piha soveltuu parhaiten isommille lapsille, kuten esiopetusikäisille, ei pienille. Siksi tämä ratkaisu ei ole ihanteellinen. Ratkaisu tarjoaisi onnistuessaan noin 8 alle 3-vuotiaan lapsen paikkaa.
4. Paviljonkiratkaisu jollekin saatavilla olevalle tontille, kuten Asematie 17 tai Urheilutie 17. On epävarmaa, ehtikö ratkaisu toteutua niin lyhyellä aikataululla. Ratkaisu tarjoaisi onnistuessaan tarvittavan määrän tai jopa noin 24 alle 3-vuotiaan lapsen paikkaa. Myös alueita kuten Pohjoinen Heikelintie 12 (piha olisi hyvä), Smedsin kenttä tai Maisteritiellä sijaitseva kenttä on tutkittu, mutta niitä tarvitaan muuhun maankäyttöön.
5. Ostopalveluna hankittava varhaiskasvatus esim. Espoossa sijaitsevilta yksityisiltä päiväkodeilta. Tämä ratkaisu todennäköisesti ei miellytä perheitä ja on epävarmaa, pystyisivätkö yksiköt Espoossa tarjoamaan paikkoja. Ratkaisu tarjoaisi onnistuessaan noin 8 alle 3-vuotiaan lapsen paikkaa.
6. Mikäli ruotsinkielisen esiopetuksen siirtyessä koulun yhteyteen nykyisistä ruotsinkielisistä päiväkodeista vapautuu paikkoja vastaava määrä, kuin lapsia siirtyy päiväkodeista koulun yhteyteen, vapautuviin tiloihin voitaisiin perustaa suomenkielisiä ryhmiä. Tämä ei ole toteutettavissa kuluvan eikä seuraavan toimintavuoden aikana, joten ratkaisu ei tarjoa välitöntä apua tilanteeseen.

Lyhyen aikavälin ratkaisun etu olisi, että se tarjoaisi mahdollisuuden uuden yksityisen toimijan asettumiselle kaupunkiin, esim. Urheilutielle, tai esiopetusta koskevien ratkaisujen toteutumisen vaikutuksen olemassaoleviin varhaiskasvatuspaikkoihin, jolloin investointeja voitaisiin siirtää.

Pidemmällä aikavälillä on syytä varautua noin 60 suomenkielisen lisäpai-

kan tarpeeseen vuoteen 2028 mennessä. Jos samalla luovutaan Metsämäen päiväkodista, paikkatarve on suurempi, noin 100 paikkaa. Lisäksi avoimelle perhetoiminnalle tarvitaan uudet tilat, jotka voisivat olla päiväkodin yhteydessä.

1. Uuden kunnallisen n. 100-paikkaisen päiväkodin (tai kahden n. 50-paikkaisen päiväkodin) suunnittelu käynnistetään viipymättä. Samalla selvitetään, olisiko samaan kiinteistöön mahdollista sijoittaa avoimen perhetoiminnan tiloja sekä varhaiskasvatuksen erityisopettajien ja muiden usean lapsiryhmän kanssa työskentelevien työntekijöiden työpisteitä sekä varhaiskasvatuksen kokoushuone.

Uuden päiväkodin perustamiseen kuluu joka tapauksessa noin kolme vuotta tarveselvityksen hyväksymisestä siihen, että päiväkotia voidaan ottaa käyttöön. Muiden kuin Koivuhovin osalta tämä ratkaisu vaatisi myös kaavamuutoksen, mikä osaltaan myös kestää noin kolme vuotta. Perustettava päiväkotia voisi olla esim. kaksikielinen, jolloin se palvelisi molempia kieliryhmiä.

2. Esiopetuksen siirtäminen koulun tiloihin vapauttaisi noin 60 – 70 varhaiskasvatuspaikkaa päiväkodeista esiopetuksen aloittavan ikäluokan koosta riippuen. Tämä vaihtoehto vaatisi kaavamuutoksen Mäntymäen koulun tontilla, tontilla tulee olla riittävästi rakennusoikeutta ja sen toteutuminen on siten epävarmaa ja kestää vähintään viisi vuotta. Autopaikkoja alueella ei ole mahdollista sijoittaa lisää (ns. velvoitepaikat).
3. Uudisrakentaminen erillistä suomenkielistä esiopetustilaa varten, jonka yhteydessä voidaan varautua mahdollisesti tulevaan kaksivuotiseen esiopetukseen varaamalla tilaa myös viisivuotiaille lapsille, ja/tai perusopetuksen alkuopetukselle. Ratkaisu helpottaisi Mäntymäen koulun tilavajausta, vapauttaisi paikkoja päiväkodeista nuoremmille lapsille sekä vastaisi hallitusohjelman sekä kaupungin strategisiin tavoitteisiin koskien esiopetuksen ja perusopetuksen yhteistyötä.
4. Yksityisen, kauniaislaisia perheitä houkuttelevan päiväkodin perustaminen osoitteeseen Urheilutie 17.

Kaupunginjohtajan tilatyöryhmässä käsitellään syksyn 2019 aikana pidemmän aikavälin kiinteistöratkaisuja virkamiesten kesken, jonka jälkeen päätöksentekijät ottavat ratkaisuihin kantaa.

Liite: Tarveselvitys uudelle päiväkodille; Suomenkielinen päiväkotia- ja esiopetusverkosto 2020 - 2040

Sivistystoimenjohtaja:

SOVV merkitsee tiedokseen liitteenä olevan suomenkielisen päiväkotia- ja esiopetusverkostaselvityksen ja käy lähetekeskustelua eri ratkaisuihin.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Valiokunta suosittelee omalta osaltaan pidemmän aikavälin ratkaisuvaihto-

ehtoa, että uuden kunnallisen päiväkodin suunnittelu käynnistettäisiin viipymättä. Uuden päiväkodin olisi hyvä olla tulevaisuudenkin tilatarpeita ajatellen riittävän suuri ja sen olisi hyvä mahdollistaa toimintaa yli kielirajojen.

Lisäksi valiokunta kehottaa selvittämään kaikkia mahdollisia ratkaisumahdollisuuksia lyhyemmän aikavälin tarpeiden osalta. Valiokunta katsoo, että varhaiskasvatuksen tilaratkaisuja tulee käsitellä tiiviisti osana laajempaa opetuksen tilatarkastelua.